

Heere zijn God, en Hij doet hem rijden op de bergen van zijn heiligheid.

Dit alles nu ligt in het geloof in. Lag er in van zijn eerste kiem. En gaat er nooit uit. Maar heel iets anders nu is het, of de persoon zelf de volle kracht hiervan in werking zet. In doodangst geeft iemand soms een gil met een stemgeluid, dat ge zegt: Wie had ooit gedacht dat er zoo'n stem in dien persoon zat. En zoo ook hier. Als het er op aankomt, en dat geloof toont eens zijn reuzenkracht, dan is het een leeuw die van uit uw hart brult. Maar dit neemt niet weg, dat in den gewonen gang des levens, deze werking zeer onderscheiden is en zeer bij trappen gaat, en ook weer kan verdoren voor een tijd.

's Winters zit er aan heel den boom geen blad, en toch... het blad zit er in. Zie maar als het Mei wordt!

En zoo nu kan ook de uitwerking, de daad van het geloof, ook de inheerende daad van het geloof, nog zeer zwak en gering zijn, en weer inbuigen, en alsoo een toestand in het leven roepen van allerlei nood en dood.

Maar dit alles doet niets af aan het geloof zelf.

Ook al slaap ik, toch heb ik het gezichtsvermogen. Ook al blinddoekt men mij, toch is het ziensvermogen in mij. Ook al is mijn oog krank, toch zal na genezing blijken, dat het gezicht er nog in is.

En zoo nu ook, al gaat in uw geestelijken slaap het geloof kwijnen, al verbindt soms de wereld u, ja, al overvalt u geestelijke krankheid, toch blijft het geloof het geloof tot in den wortel van uw wezen, en in dien wortel zit altoos én de zekere kennis én het zekere vertrouwen.

KUYPER.

„Die zich onttrekken ten verderve.“

Maar wij zijn niet van degenen, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die gelooven tot behouding der ziel. Hebr. 10: 39.

Er is tweerlei in eens Christens leven. Oogenblikken zijn er dat het in zijn ziel is: een naar Jezus toegaan! En dan weer oogenblikken dat het is: een van Jezus verre wijken!

En tusschen die twee slingert hij in. Zooals een slinger gaat, zoo gaat zijn ziele op en neer.

Sterk, machtig, met snellen val wordt hij naar Jezus, naar het middelpunt getrokken; maar even machtig en snel gaat de slinger van zijn ziel dan weer zijwaarts van zijn Jezus, van het middelpunt van zijn hart af.

Een slinger is nooit in rust. Er is bij een slinger een geheimzinnige, onzichtbare macht die hem altoos op en neer trekt.

En zoo nu is het ook bij Gods kind. De eenig Dierbare is er altoos, is nooit weg, en werkt onzichtbaar altoos op hem.

En al naar gelang Jezus nu die onmerkbaar kracht op dien slinger van zijn ziel uitoefent, valt die ziel Jezus toe, of buigt ze zijwaarts op en slingert van hem af.

Of wilt ge het met Paulus' uitdrukking, wel nu dan is er altoos een van deze beide in uw ziel werkzaam, of een geloof dat naar Jezus toebrengt, of een ongelooft dat zich van Hem onttrekt.

Een middelpuntzoekende, of een middelpuntvluchtende werking. Een gelooven tot zaligheid, of een zich onttrekken ten verderve.

Want ja, in volstrekt zin gaat dit: ten verderve bij een kind van God natuurlijk niet door.

Daar kan hij een verkorene niet. Daar zorgt al machtige genade voor. En als zóó het punt bereikt is, waarop het hoogste hart, in de uiterste spanning, den draad des levens, die het aan Jezus bindt, stuk zou rukken, dan komt altoos op het juiste oogenblik de trouwe Vaderhand uit de diepte der onfermingen toetschieten, en dwars zachtens en liefdelijk zijn ziel naar Jezus terug.

Neen in volstrekt zin kan geen kind van God zich onttrekken ten verderve. Daar waakt de Heere voor. Niemand, en ook hij zelf niet, kan zulken rukken uit de hand des Vaders.

Maar dat is Gods doen en niet uw bestel. Hing het aan u, ge zoudt eens heel iets anders zien! Was er geen almachtige genade, ge zoudt de heiligen eens bij honderden zien afvallen en vervallen. Ge zoudt er verschrikte van staan zooals de terugslaan de slingers dan van hun koord losvallen.

De vraag is, of er dan wel één enkele bij den Heere bleef.

En zie wat is nu het stuitende, het zondige in zulk een bestaan? Dit, dat zulk een ziel die door alle macht van Gods genade bij den Heiland gehouden wordt, er nu maar op toeleefte, denkende, dat zij het is die door eigen verkeerdheid bij den Heere blijft.

Vandaar onze vervalschte zielsgesteldheden. In het ongeziene is het dan feitelijk om en voor uw ziel één altoos ruischend leven, één nimmer rustende worsteling van den Heere en zijn engelen om uw ziel te behouden. Bij dagen en bij nachten één trouwe hoede van den Herder Israels die nooit sluiert.

Maar door uw ongelooft merkt ge daar zelf niets van, en is het alles dood om u heen, en leeft ge geesteloos en bewusteloos voort, en ontgaat u al het heerlijke dat in de kennis van die worsteling der Eeuwige Liefde voor u ligt.

Ge zijt als een kind in de wieg, dat van niets weet. Doodgevaaren zijn om u. Een moeder waagt haar leven voor u. Een vader stormt om u te redden door de vlammen. Maar gij ligt in de windselen: gij zoekt de moederborst maar; als gij, straks in die andere wieg neergelegd, maar weer sluimeren kunt of schreeuwen!

En derwijs onaanvaardig en ongevoelig en niets ziende van de verborgene dingen, en geheel opgaande in het ziehbaar, denkt gij: „Ik ben geborgen“, en wat er om u geworsteld wordt, deert u niet.

Zooals het in een storm soms toegaat.

Dat het zwerk schriklijk drijft, en de golven hoog en machtig gaan, en de eene stortzee

de andere najaagt, en de machtige boot met al haar kostbare lading en al haar passagiers, geslingerd en schier omgeworpen wordt, en dat toch onderdeks een ruwe gast zijn roes uitslaapt, er niets van merkende, hoe die stuurman en dat bootsvolk worstelen en zich uitsputten, om het schip toch te behouden.

En veel, veel ontzettender nu is de worsteling der eeuwige Genade, om elken dag en elken nacht de zielen der verkorenen te behoeden, als het storm en giert en jaagt op de wateren des geestes.

En toch, zoo menig kind van God voelt daar niets van.

En daarom bekennt hij de liefde des Eeuwigen niet.

En daarom zwelt er geen dank in zijn ziel.

Ja erger nog.

Niet enkel dat hij niets bespeurt van de worstelingen der Eeuwige Liefde voor zijn behoudenis, maar hij werkt in die worstelingen zelfs tegen.

Meewerken, was uw heilige roeping. Uw eigen roeping en verkiezing vast maken. Met vreeze en beving uw zelfzaligheid zoeken.

Doch in steed daarvan werkt ge tegen.

En dat tegenwerken, dat is nu dat u onttrekken aan uw Heere.

Als er een in het water viel, en ge buigt u van den kant naar hem toe, om hem de hand toe te steken, en ge greep hem bijna, maar de drenkeling slaat u opzettelijk af, en duikt juist weg, als ge hem grijpen zoudt, dan onttrekt zich die drenkeling aan u.

En zoo doet ook gij helaas, zoo telkens met uw Heere.

Eerst blijft ge zitten, en loopt ge niet weg. Maar als de Heere dan tot u nadert, om u mee te krijgen naar de tente zijner verborgenheden, dan staat ge wel op, ja, maar om achteruit te loopen, om tegen te streven, en de moeite der genade van uw Heere te verduubelen.

Ja, waarlijk, dan weert zoo vaak een kind des Heeren de hand des Heeren van zich af, in steed dat het die met het zijn bibberende handen grijpen zou.

En daarom hoor de stemme des vermaans, o, gij afgedrevene!

Laat af van dit toestoppen der ooren en toesluiten van de oogen, en hoor en zie weer en merk op, en ontwaar welke de worstelingen des Heeren voor uw ziele zijn.

En voorts onttrek u niet, maar neig u tot Hem. Hij is uw Heere!

Weet, zie het, dat al uw leven, elken dag, bij al uw doen, altoos of een slingeren van Hem af, of een slingeren naar Hem toe is.

En trek niet de hand terug, maar strek die naar Hem uit in onuitsprekelijke dankbaarheid.

Heere, mijn Goel, voor U al mijn liefde, voor U al de trekking van mijn hart!

KUYPER.

Amsterdam, 18 Februari.

Gisteren viel de eerste beslissing van den rechter in de reeks van gedingen, die als nasleep van het Amsterdamsche Conflict in behandeling bleven.

Deze beslissing gold den eisch, ingesteld door het Classicaal Bestuur van Amsterdam tegen Dr. F. L. Rutgers c.s., om afgifte van het Kerkeradsarchief.

Tegen dezen eisch waren door de heeren Mr. W. Heineken en Mr. Th. Heemskerk in naam van gedaagden d. twee excepties opgeworpen, dat 1°, de dagvaarding geen dagvaarding was, en 2°, de eischer tot zijn eisch onbevoegd.

Bij monde van Mr. Baron de Kock heeft het Openbaar Ministerie aan de Rechtbank voorgesteld deze beide excepties als gegrond te beschouwen. Het Openbaar Ministerie oordeelde evenals de gedaagde, dat de dagvaarding geen dagvaarding en de eischer onbevoegd was om als Classicaal Bestuur te doen wat des Kerkerads is.

De rechtbank, op deze conclusie ingaande, heeft heden bij vonnis de dagvaarding van het Classicaal Bestuur afgewezen, en uit dien hoofde onderzoek van de tweede exceptie overbodig verklaard.

Het Classicaal Bestuur is veroordeeld in de kosten.

Men zal toestemmen, dat deze uitslag niet strookt met de hooggespannen verwachtingen van de kerkelijke autoriteiten.

Ook deze week ging de losmaking van de Synodale Hierarchie geleidelijk voort. Ditmaal waren het de kerken van Garijp, Leinuiden, Wons, Dieren, Zuidland, Bennekom en Hendrik-Idoambacht die het juk afwierpen, en hiervoor niet terugdeinsden, ook al deden zich plaatselijk nog al moeilijkheden voor.

Voor al dit laatste is verblijdend.

Eerst had men den moed tot doortasten alleen in dorpen, waar alles, gelijk men zegt, „van een leien dakje ging.“ Thans echter gaat men verder en tast door, ook al stuit men nog op heel wat zwaarigheid.

Hieruit nu blijkt dat er hoogere drang in deze zaak werkt.

Meerdere broeders schreven ons dan ook: „Het is mij onmogelijk langer onder deze Hierarchie te blijven. Mijn geweten pers mij. Gods Woord slaat mij in het aangezicht. Ik zie, hoe ik aan de Koningseere van mijn Heiland afbreuk doe. En zoolang ik er onder blijf, sta ik mede schuldig aan de dese Classicaal woede en dit vergieten van onschuldige bloed!“

En dit nu is heerlijk.

Zoo toch werkt niet maar de zucht om vrij te zijn, een zucht die o, zoo vaak misleiden kon. Maar drijft een hoogere bezieling die naar het juk Christi dorst, en al ging de wereld onder, en al moest men zelf geheel omkomen, het toch niet laten kan, en toch overgaat.

De gang van zaken loopt nu wel, en algemeen begint men nu te begrijpen, hoe het aangevangen proces moet doorwerken.

Waar nog geen Vrij Beheer is, voert men dit van lieverlede in.

Waar men Vrij Beheer heeft, maar door schuldige inschikkelijkheid nog vrienden der Hierarchie in een college van Kerkvoogden en Notabelen had, begint men die door anderen te vervangen.

Zoo in het Reglement nog onnoodig bindende bepalingen voorkomen, herzielt men die.

Het vertrouwen in het Grootboek is geschokt, door wat de directie voor Leiderdorp deed. Dus zoekt men andere belegging.

De gemeente laat men niet meer buiten de zaak, maar men wekt ze op, licht ze voor, en gaat eindelijk ernst maken met het kerkelijk leven.

Dat de gemeente o, zoo gemakkelijk haar leeraar zelf onderhouden kan, blijkt plotseling aan alle hoeken des lands, en heet de watervrees voor traktementsverlies opeens bezworen.

Dat men ook zonder kerkgebouw zeer wel als kerk kan saamkomen blijkt in plaats na plaats. Zelfs oordeelen velen, dat de kerkgebouwen, als min geschikt, hun tijd gehad hebben.

En wat bovenal tot dank stemt, het volk des Heeren ziet in het aangevangen werk geen bloem van een dag, die ontloopt om zoo weer te verdorren, maar waakt alomme op, om een blijvend werk des Heeren HEEREN te aanschouwen, waarmede Hij, de Almachtige, die een Verhoorder van de geboden der zijnen is, nu eindelijk, nu er schuldbelijdenis uit de harten losbrak, zijn volk bezoekt.

Ergerlijk!

In Nederhorst-den-Berg staat een Synodaal predikant, die op en top Classicaal is, en is President-kerkvoogd de heer C. van Emmerick, die in de Hierarchie weinig heil ziet.

Om nu van dezen lastigen tegenstander ontslagen te worden, heeft deze Dienaar van Christus goed kunnen vinden, den heer C. van Emmerick onder censuur te zetten, en voor onbepaalde tijd het heilig Avondmaal te verbieden!

Zoo is hij van hem af.

En op wat voorwendsels viel deze censuur op?

Ge raadt het in tien en tien.

Ten eerste had de heer C. van Emmerick zich in een vergadering, zoo heet het, aan toornigheid schuldig gemaakt. En ten tweede had hij durven voorstellen, om het kerkgebouw af te staan voor een lezing van Ds. Karssen.

O, Die toornigheid! En geloof Ds. Veenhuizen niet, dat de Heere van zijn Avondmaal weert ook alle geniepige lieden, die zijn heilig ambt misbruiken, om bot te vieren aan hun zucht naar macht?

En dan die lezing.

Art. 59 van het Reglement van Kerkvoogden schrijft alleen voor, dat heeren Kerkvoogden het gebouw beschikbaar moeten stellen voor den Kerkeraad zoo dikwijls deze dit verlangt. Maar laat hen overigens volkomen vrij.

Ook in dit opzicht niets misdaan. Daar gelaten nog, dat zoo hier vergripen waren, niet de Kerkeraad, maar Notabelen hadden toe te zien.

Deze censuur gaat reeds op 1 Maart in. De vraag is of de heer Van Emmerick van zulk een schandelijk vonnis inmiddels in appel zal gaan.

Er is nu nog tijd.

Want immers de Synodale reglementen zeggen uitdrukkelijk: „Geen uitspraak van een Kerkelijk Collegie treedt in werking voordat de termijnen, om in hooger beroep te komen en herziening aan te vragen, verstrekken zijn.“

Aldus luidt art. 32 van het Regl. Kerk. Opzicht en Tucht.

Slechts naar ééne uitzondering wordt hierbij verwezen: t. w. naar art. 48, de provisionele schorsing; maar deze komt in Kerkeraadsbesluiten niet voor.

De censurerende dominee heeft zich dus zeer vergist, toen hij aan een Notabel schreef, dat de heer Van Emmerick nu reeds Kerkvoogd af was.

Hij zal nog wat geduld moeten hebben.

In elk geval blijft de President-kerkvoogd in volle functie tot 1 Maart; en gaat hij in appel, dan nog zoolang dit appel en c. q. de cassatie duurt.

Diepbedroevend is het gebeurde te Rotterdam.

Uit Maassluis kwam derwaarts Ds. Malcomiesius. Hij werd er heen geroepen en kwam er, toen hij wist hoever men reeds in den strijd was ingewikkeld. Hij kwam er als mede-redacteur van de Hoop. Als de intieme medegenoet der strijdende broeders. Nadat hem gezegd was: „Gij komt om afgezet te worden.“

En thans, nu de Kerkeraad op geheel wettige wijze, en in geheel normalen toestand, zijn losmaakte van een hem opgedrongen Hierarchie, nu weigert Ds. Malcomiesius aan zijn Kerkeraad alle erkenning en trouw; nu gaat hij meelopen met de Hierarchische vervolgers; richt scheuring in de gemeente aan; en heeft nog den droeven moed om zijn vroegeren strijdgenooten een openlijken blaam op te leggen, als handelden zij onheil!

Bij zulke dingen schreit het hart; komt verontwaardiging over uw ziele; en veroordeelt ge met nog voller overtuiging een Hierarchie, die zelfs zulke mannen op zoo zondige wijs misleiden kan.

Dit is de pijl van den Parth!

Van niet zeer bevriende zijde wordt het voorgesteld, alsof de lasthebbers van het

Gereformeerd Kerkelijk Congrés reeds bezig waren een derde soort nieuwe Organisatie naast die van 1816 en 1869 te stellen.

Ten bewijze hiervoor beroept men zich met name op de Moderatoren en Consulenten, die ingevolge de besluiten van dit Congrés voor de onderscheidene Classes of kleinere ressorten zijn aangewezen.

Moderatoren en Consulenten aanstellen, zoo roept men dan, is uitsluitend het werk van de Kerk, en dit mag dus een Congrés niet doen.

Derhalve: een Congrés, dat zich al zulke dingen aanmatig, handelt onzinnig, bedient zich van rechten die het niet toekomen, en voert weer gansch van de Gereformeerde paden af.

Mogen we hierop onzerzijds iets antwoorden?

Dan zou het dit zijn:

1°. Dat het Geref. Kerkelijk Congrés in zijn besluiten uitdrukkelijk verklaard heeft, dat deze benoemingen geen kerkelijk noch ook enig officieel karakter droegen, overmits zulke benoemingen, om officieel en kerkelijk te zijn, alleen van de kerken konden uitgaan; dat derhalve de bevoegdheid van deze mannen geen andere dan een raadgevende en vermanende was zou zijn; dat zij op geen anderen grondslag zouden werken dan op dien van broederlijke overeenstemming; en dat eerst later op de wijze in de Kerkenorde voorgeschreven in den algemeenen nood kon worden voorzien.

2°. Dat het Geref. Kerkelijk Congrés, om toch zooveel doenlijk reeds nu een beteren en meer gewenschten toestand te naderen, de aanwijzing der voorloopige Consulenten heeft doen plaats hebben niet door het Congrés zelf, maar in een vergadering van afgevaardigden van Kerkeraden.

3°. Dat ook het Congrés zelf niet een geheel privaat karakter droeg, maar wel degelijk voortvloeide uit een zooveel mogelijk kerkelijk mandaat.

Dit ligt altoos.

In 1883 vergaderden in „Frascati“ afgevaardigden van Kerkeraden die de Drie Formulieren als accoord van kerkelijke gemeenschap erkenden.

Op deze vergadering is toen door den heer W. M. Oppedijk uit IJlst het voorstel gedaan, dat, bijaldien de nood der kerken nogmaals een saamenkomen noodzakelijk mocht maken, de kerk van Amsterdam gelast zou zijn de oproeping tot zulk een saamenkomst te doen.

Dit voorstel van de heer Oppedijk is toen met algemeene stemmen aangenomen. En de Kerkeraad van Amsterdam heeft zich dus niets aangematigd, maar slechts een ontvangen last uitgevoerd, toen het onlangs aan deze opdracht gevolg gaf.

Het Bureau van het Congrés bestond dan ook niet uit private personen, maar uitsluitend uit afgevaardigden van Kerkeraden.

4°. Dat onze vaderen te Wesel, ingeslechts op minder regelmatige manier, begonnen zijn met aan de wederopbouw der Kerke Gods te arbeiden. Iets wat echter daarom hun nooit tot een verwijt is gemaakt, omdat zij blijkbaar terstond en ernstiglijk rechtstreeks op den geordenden en normalen weg aanstuurden.

En zoo nu ook ging het hier.

Dat het Congrés, hoewel van kerkelijken oorsprong, als zodanig niet met kerkelijke macht handelen kon, begreep ieder uitnemend goed. Niemand heeft er anders over gedacht. Maar het sturen was onverwijd op den geordenden weg aan. En daarom is uitdrukkelijk uitgesproken en besloten, dat men slechts voorbereidend werkte, en dat nog wel niet eens voor een Synode, maar nog slechts voor het Synodaal Convent.

5°. Dat al zulke onregelmatigheden aanvankelijk bij elke reformatie van wat kerk ook voorkomen, en op allerlei wijs ook voorgekomen zijn in 1834 en de daarop gevolgde beweging.

6°. Dat op het Congrés niemand met één enkel woord ook maar voor het oprichten van een nieuwe Organisatie, of van een Genootschap naast het Synodaal Genootschap en het Genootschap der Gescheidenen heeft gepleit, maar dat de overtuiging algemeen was: Wat er ook van come of uit woide, geen reglement of genootschap ooit weer!

En dit nu scheelt alles!

Naar luid van art. 1 der Wet van 1853 kent de Overheid van dit land Kerkgenootschappen. En als ge nu aan de Regeering vraagt: Kent gij een kerkgenootschap van Leiden, van Wormerveer, van Tiel, enz., dan zegt de Overheid: Neen, dat ken ik niet.

Wat kent ge dan?

En de Overheid antwoordt: Ik ken een „Hervormd Kerkgenootschap“ voor heel het land, dat gemeenten heeft in Leiden, Tiel en Delft, enz.; en zoo ook ken ik een „Christelijk Gereformeerd Kerkgenootschap voor heel het land, dat gemeenten heeft te Tiel, in Leiden, te Rotterdam en elders.“

Daarentegen naar Gereformeerd, d. i. Synodaal-Presbyteriaal kerkrecht, moet het zoo wezen, dat de Overheid zooveel kerkgenootschappen kent als er plaatselijke kerken zijn. Een kerkgenootschap van Leiden, een kerkgenootschap van Tiel, enz. En dat deze plaatselijke kerken alnu Classicaal en Synodaal samenwerken volgens de Kerkenorde, die elk van haar aan de Overheid heeft gerepresenteerd.

En dit nu scheelt alles.

Immers Koning Jezus kent geen kerkgenootschappen, maar alleen kerken. Doch de aardsche Overheid heeft met niets dan juist met uw genootschappelijk karakter te doen.

Zij toch, uw aardsche Overheid, heeft niets uitstaande met uw geestelijke wezen, maar alleen met uw stoffelijk optreden, met uw gebouwen, uw bezittingen, uw saamenkomsten.

En overmits dit alles nu uitsluitend de plaatselijke kerken raakt, en niet de saamen-

gadering ofte Synode 1) der kerken, zoo heeft de genootschappelijke vorm noodzakelijkerwijs een uitsluitend plaatselijk karakter.

En verliest men dit nu uit het oog, en gaat men alsoo uit de saamvergadering der kerken een genootschap smeden, en dit genootschappelijk geheel met de Overheid in verband zetten, dan krijgt men twee eenheden: de ééne geestelijk in verband met Koning Jezus, en de andere genootschappelijk in verband met uw aardsche Overheid; en als het dan vroeg of laat tusschen die twee tot botsing komt, zit ge altoos in de strikken van dat ellendige genootschappelijke geheel vast.

Het pogen om in de Volkskerk hiel, te zoeken is tegen-Schriftuurlijk, en ziet voorbij wat ons ten allerduidelijkste in 's Heeren heilig Woord is geleerd.

Indien toch iets duidelijk in de Heilige Schrift uitkomt, dan is het wel dit, dat de kerke Gods na u t een persoon in een huisgezin, en van het huisgezin tot een geslacht te zijn voortgeschreden, ten leste het nationale kleed van Israël ontving, volstrekt niet om dit nationale kleed te blijven dragen, maar om straks als internationale wereldkerk openbaar te worden.

Dit is het waar Paulus telkens op terugkomt als op het groote mysterie, dat, in vorige eeuwen verborgen, thans openbaar werd.

Lees slechts wat hij in Ef. 3: 5 v.v. schrijft: „Dese verborgenheid in Christus, welke in andere eeuwen niet is bekend gemaakt, maar nu geopenbaard is door den Geest, t. w. dat ook de andere volken zijn mede-erfgenamen en van hetzelfde lichaam en mededeelgenooten zijner barmhertigheid.“

Zoo dikwijls er toch staat: „leidenen“, spreekt het vanzelf dat bedoeld is: de overige volken buiten Israël. Niet in hun qualiteit van heidenen of afgodendienaars, maar als te zamen uitmakende de overige natien der aarde.

Metterdaad ligt dus in dit woord van den heiligen apostel de heerlijke proclamatie van de internationale kerke Gods.

Het voorhangsel scheurt, het nationale karakter heeft den raad Gods uitgediend. Thans treedt de kerke eerst in haar volle ontplooiing als wereldkerk op. De kerke van den Pinksterdag, toen alle volken in hun eigen talen in welke zij geboren waren de groote werken Gods konden verkondigen.

De daarop gevolgde felle strijd tusschen de Christenen uit de Joden en de Christenen uit de volken, liep dan ook eigenlijk over niets dan over de Volkskerk.

De Joden, die tot Christus bekeerden, werden, konden zich maar niet inbeelden, dat de Heere de Volkskerk losliet, de nationale kerke prijsgaf.

Dit kon niet. Dit zou niet. Daar zouden zij tegen in gaan staan.

Maar toen is de heilige apostel Paulus geroepen, en hem is de zeer oprettelijke missie gegeven, om nu de wereldkerk uit te roepen.

Het had God belijfd, zijn Zoon in hem te openbaren, opdat hij den Christus onder de volken zou verkondigen (Gal. 1: 16).

En toen eerst werd de kerke voluit geboren, die we in onze twaalf Geloofsartikelen belijden.

Daar toch belijdt elk kind van God: „Ik geloof een heilige, ja, maar dan ook een algemeene Christelijke kerke“, of gelijk men outdijfs zei: „Ik geloof een heilige, katholieke Christelijke kerke.“

Wij minnen thans dat woord katholiek niet meer, omdat de Roomschegezinden er beslag op legden, en wij, Gereformeerden, onnadenkend genoeg waren, om hun dien schoonen titel te laten.

Maar ook zoo blijft het dan toch onzer aller belijdenis, dat de Kerke van Christus niet slechts heilig, maar algemeen is. En dit algemeene nu is juist het internationale; er spreekt juist uit, dat de Kerke van Christus volstrekt geen Volkskerk, volstrekt geen nationale kerke is, maar een wereldkerke, die over alle natien en volken gaat.

De Kerke is oecumenisch, ze is internationaal, ze is algemeen, ze is zoover strekkende als er volken wonen; en het valsche idee dat door vroegere Duitsche vorsten, door Hendrik VIII in Engeland en door Ruslands Tzaren gevoed is, alsof de kerke ooit kon genationaliseerd worden, moet met de Schrift in de hand weerstaan.

Zoo ziet men dus, dat al dit bazelen van een Volkskerke een totale miskenning is van het Schriftuurlijk karakter der Christelijke Kerke, die wel in het Paradijs verwekt en ontvangen, en in Israël gedragen is, maar tot vollen wasdom eerst uitkwam en voor de wereld als wereldkerke optrad op den Pinksterdag.

Immers eerst toen werd ze algemeen, katholiek, internationaal en oecumenisch.

Eg mocht men nu tegenwerpen: „o, Dit is ook zoo, en dit ontkennen we ook niet. Maar wat belet dat deze internationale Kerke van Christus, dan toch in elk land Volkskerke en Kerke der natie zij?“ — dan ligt ook hierop ons antwoord gereed.

Dan toch verwijzen we naar een geheel andere reeks van duidelijke uitspraken der Heilige Schrift, die ons door den Heiligen Geest kond doen, dat de Christelijke Kerke niet is de massa, noch de meerderheid, noch het grooter deel, maar een kleiner deel onder de velen.

„Want gij ziet uw roeping, broeders! dat gij niet vele wijzen zijt naar het vleesch, niet vele machtigen, niet vele edelen. Maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen.“

1) Synode beteekent volstrekt geen soort Bestuur of College, maar behoudt eenvoudig: saamvergadering der kerken.

Gaal wij is tot het door d eng, en leidt, e vinder.

De v nergens, alsoo d oversta En d altoos wolgen, het cijfe

Ja, d Heere, v geloof v

Hezlj Schrift I naal en kerke, h

Schrijft tusschen en blijft

De Joodsch Volkske

Constan haar ink zaken i

het we scheidt, volk do

Zie m is ook i

Met i in eenz verder v

Niet i den wor wordt i onder i